Dosarul nr. 2-2309/2023
2-23073758-09-2-23052023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

24 iulie 2024 mun.Bălţi

Judecătoria Bălţi (sediul Central)
Instanţa de judecată in componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Snejana Dubceac
Grefier Maria-Luiza
Repeșco

examinînd în şedinţa de judecată publică cauza civilă după cererea depusă de avocatul Tcaci Iuri în interesele reclamantului Botnaru Eugeniu împotriva ÎM CIA ”Transelit” SA, Redca Ruslan în calitate de intervenient accesoriu SRL ”Legilux” privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă :

1. La data de 19 mai 2023 Botnaru Eugeniu reprezentat de avocat Tcaci Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM CIA ”Transelit” SA, Redca Ruslan în calitate de intervenient accesoriu SRL ”Legilux” privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul reclamantului a declarat că, la data de 21.12.2017 în mun.Bălți, pe strada Calea leșilor 62 s-a produs un accident rutier, în cadrul căruia Redca Ruslan, conducând autovehiculul de marca Skoda model Octavia, nr/î *****, care aparține cu drept de proprietate SRL ”Legilux”, a intrat în coliziune cu autovehiculul de marca Dacia model Logan cu nr/î *****, ce-i aparține lui Botnaru Eugeniu *****, fiind condus la acel moment tot de ultimul. Astfel, prin procesul-verbal nr/seria MAI 04 008042 din 25.12.2017 al colaboratorului de poliție din cadrul IP Bălți a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier și pedepsit contravențional șoferul/salariatul SRL ”Legilux”- Redca Ruslan, care conducea autovehiculului de marca Skoda model Octavia, nr/î *****. În acest sens Redca Ruslan a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.242 alin. 1) Cod Contravențional, fiindu-i aplicată amenda contravențională în mărime de douăzeci și patru unități convenționale, echivalent a 1200 lei și 5(cinci) puncte de penalizare.
3. Reține reprezentantul reclamantului că, decizia MAI din 25.12.2017 a fost contestată de către Redca Ruslan, iar contestația depusă a fost examinată un termen îndelungat- 28.12.2017 - 25.05.2021, rămăseseră definitivă. Totodată, menționează că, la momentul accidentului rutier contravenientul deținea poliță de asigurare obligatorie

de răspundere civilă auto internă sub nr. RCAI 003326874 eliberată de Compania ”Transelit” SA la data de 24.07.2017 cu termen de valabilitate până la 23.07.2018. Astfel, de către ÎM CIA ”Transelit” SA, a fost deschis dosar de daune, fiindu-i atribuit nr. 769/08-202ICH/RCA din 28.07.2021.

4. Susține reprezentantul reclamantului, că în vederea restabilirii autovehiculului Dacia Logan, cu nr/î *****, Botnaru Eugeniu urmează să suporte un prejudiciul material considerabil, compus din: cheltuieli de manoperă, cheltuieli pentru piese și materiale necesare pentru vopsire, toate fiind estimate la suma de 32 610 lei, fapt confirmat de contul preventiv eliberat de SRL „Motip-Color”, la solicitarea păgubitului Botnaru Eugeniu. Acest cont a fost prezentat și Companiei ÎM CIA ”Transelit” SA, pentru aprobare și regularizarea dosarului pornit. Reține reprezentantul reclamantului că din partea ÎM CIA ”Transelit” SA a fost solicitat accesul la bunurile avariate prin accident de autovehicule. Drept urmare, după examinarea bunului avariat- Dacia Logan cu nr/î *****, ultimii au oferit păgubitului răspuns/opinic de refuz supra plății, drept motiv invocând expirarea termenului de înaintare a pretențiilor de recuperarea prejudiciilor, care a expirat la data de 28.12.2020- trei ani de la data impactului rutier.
5. Totodată, consideră reprezentantul reclamantului că în speță, ÎM CIA ”Transelit” SA, poartă răspundere supra plății de despăgubire, cauzate de angajatul SRL ”Legilux”, Redca Ruslan, ultimul fiind la momentul impactului șoferul autovehiculului de marca Skoda Octavia nr/î *****. La fel, reiterează că, asigurătorului îi revine și plata penalității în cazul încălcării a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitatea de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.
6. Mai susține reprezentantul reclamantului că, la data de 28.07.2021, în scopul soluționării amiabile a litigiului, din numele păgubitului/reclamantului Botnaru Eugeniu a fost înregistrată față de pârâtul ÎM CIA ”Transelit” SA, cererea sub nr. 816CH/21, potrivit căreia, Compania ÎM CIA ”Transelit” SA a deschis dosar de daună nr. 769/08-2021/CH/RCA, în vederea constatării, evaluării, achitării prin negocieri a daunei materiale cauzate bunului avariat de marca Dacia Logan cu nr/î *****, în scopul evitării unui proces judiciar. Totodată, la cererea prealabilă a fost anexat întreg ansamblul probator. Însă, reclamantul a primit refuz în vederea satisfacerii cerințelor înaintate față de pârât, iar prin notificare ÎM CIA ”Transelit” SA a menționat că, refuză achitarea despăgubirii din motiv că termenul de înaintare a pretenției de recuperarea prejudiciului a expirat la data de 28.12.2020.
7. Mai consideră reprezentantul reclamantului că, suferințele fizice și psihice, cauzate reclamantului Botnaru Eugeniu prin acțiuni culpabile comise de către Redca Ruslan constituie un prejudiciu moral, pe care reclamantul îl apreciază în echivalent bănesc în mărime de 40 000 lei și care consideră că pârâtul este obligat să-l recupereze integral, din următoarele considerente: autovehiculul de marca Dacia Logan, cu nr/î *****, fiind deteriorat și depozitat în gospodărie/unei rude a reclamantului, vizându-l se stresează permanent; reclamantul nu are posibilitate să-l repare din punct de vedere tehnic, cât și financiar, dat find faptul că este încadrat în gradul întâi (l) de

invaliditate; întâmpină diverse impedimente în utilizarea acestuia în condițiile normale de folosință în beneficiul personal, cât și familial. Modalitățile de exprimare a prejudiciului moral cauzate reclamantului, constituie consecințele menționate supra, pe care i-au fost produse prin comportamentul culpabil și abuziv al pârâților.

8. Consideră că prejudiciul moral cauzat de către pârâtul Redca Ruslan, se evaluează luând în considerație următoarele circumstanțe: deteriorarea unui bun imobil-automobil pe care Botnaru Eugeniu îl utiliza în scopul deplasărilor, cât și întreținerii proprii, distrugerea cărui a făcut imposibilă ducerea unui mod de viață cât de cât decent; importanța acestui bun, drept sursă de existență și asigurare a minimului necesar a reclamantului; starea de frustrare la care a fost și este supus de către pârât.

9. A solicitat reclamantul încasarea din contul ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu a despăgubirii de asigurare în mărime de 32610 lei și penalității în mărime de 20218, 20 lei, încasarea din contul pârâtului - Redca Ruslan Nicolai în folosul lui Botnaru Eugeniu ***** a prejudiciului moral în mărime de 40 000 lei, încasarea solidară din contul ÎM CIA ”Transelit” SA și Redca Ruslan Nicolae în beneficiul reclamantului Botnaru Eugeniu ***** a tuturor cheltuielilor de judecată, suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze.

10. La data de 14 mai 2024 de către reprezentantul reclamantului Botnaru Eugeniu, avocatul Tcaci Iurie a fost depusă cerere de concretizare a cerințelor, prin care s-a solicitat încasarea din contul ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu a despăgubirii de asigurare în mărime de 55 790 lei și a penalității în mărime de 55845,79 lei, încasarea din contul lui Redca Ruslan în folosul lui Botnaru Eugeniu a prejudiciului moral în mărime de 40 000 lei, încasarea solidară din contul lui ÎM CIA ”Transelit” SA cît și din contul lui Redca Ruslan în beneficiul reclamantului Botnaru Eugeniu cheltuielilor de judecată, suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze în sumă de 9415 lei constituite din: costul serviciilor de citare în mărime de 215 lei, costul expertizei tehnico-științifice auto-merciologice în sumă de 4200 lei, onorariul avocațional în mărime de 5000 lei.

11. În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului Botnaru Eugeniu, avocat Tcaci Iurie a susținut cerere de chemare în judecată concretizată și a solicitat admiterea acesteia din motive de fapt și de drept invocate.

12. Reprezentantul pârâtului ÎM CIA ”Transelit” SA, avocat Sergiu Costin, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței.

13. În acest sens instanța reține că pe data de 17 octombrie 2023 reprezentantul pîrîtului ÎM CIA ”Transelit” SA, avocat Sergiu Costin, a depus cerere de amânarea a ședinței de judecată din 17.10.2023, cererea fiind admisă și fixată o altă ședință de judecată pentru data de 23.11.2023. (f.d.161-163, Vol. I)

14. Ulterior, au fost fixate mai multe ședințe de judecată, însă pîrîtul fiind citat legal nu a comunicat instației motivele neprezentării sale în ședința de judecată.

15. Pârâtul Redca Ruslan, precum și reprezentantul intervenientului accesoriu SRL ”Legilux” fiind citați legal, în cadrul ședinței nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței.

16. La caz, instanța de judecată reține că potrivit prevederilor stipulate în art. 205 alin.

(1) și (4) Cod de procedură civilă, participanţii la proces sînt obligaţi să comunice din timp instanţei judecătoreşti motivul imposibilităţii de a se prezenta în şedinţă de judecată şi să prezinte probele care dovedesc motivul. Dacă instanţei judecătoreşti nu i s-a comunicat motivul neprezentării în şedinţă de judecată a participantului la proces citat legal sau dacă instanţa consideră neîntemeiat motivul neprezentării, cauza se examinează în absenţa acestuia.

17. Totodată, potrivit prevederilor stipulate în art. 206, alin. (3) dacă pîrîtul, înştiinţat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă pîrîtul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanţa o examinează în lipsa acestuia.

18. Avînd în vedere norma enunţată mai sus, raportată la situaţia de fapt, precum şi ținând seama că pîrîții și intervenient accesoriu au fost înștiințați în mod legal despre data, ora, locul desfășurării ședinței de judecată, dar nu s-au prezentat și nu au comunicat motivele neprezentării sale, instanţa de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de judecată:

19. *Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, apreciind pretenţiile formulate în acţiune în raport cu probele prezentate, instanța de judecată consideră cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Tcaci Iuri în interesele reclamantului Botnaru Eugeniu împotriva ÎM CIA "Transelit" SA, Redca Ruslan în calitate de intervenient accesoriu SRL "Legilux" urmează a fi admisă parțial, reieşind din următoarele considerente:*

20. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

21. Conform art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

22. Potrivit art.118 alin.(1) al aceluiași cod, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

23. Conform art.121 Cod de procedură civilă, Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 130 alin.(1) al aceluiași act normativ prevede că, Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

24. Reieșind din prevederile art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, rezultă că la

deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

25. În temeiul art.8 alin.(1) - (2) din Codul civil (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: a) din contracte și din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile; c) din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi și obligații; d) în urma creării și dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma invențiilor și altor rezultate ale activității intelectuale; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogățirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice și juridice și a unor evenimente de care legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

26. În conformitate cu art.9 alin.(1) și (2) Cod civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

27. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

28. Potrivit dispozițiilor art.512 alin.(1)-(3) Cod civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Prestația trebuie să fie posibilă, determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

29. În conformitate cu art.513 alin. (1) din Codul civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

30. Conform prevederilor art.514 Cod Civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

31. În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că la data de 21.12.2017 în mun.Bălți, pe strada Calea leșilor 62 s-a produs un accident rutier, în cadrul căruia Redca Ruslan, conducând autovehiculul de marca Skoda Octavia, n/î *****, care aparține cu drept de proprietate SRL ”Legilux”, a intrat în coliziune cu autovehiculul de marca Dacia

Logan cu n/î *****, care aparține cu drept de proprietate lui Botnaru Eugeniu *****, fiind condus la acel moment tot de ultimul.

32. Potrivit procesului-verbal nr/seria MAI04008042 din 25.12.2017 al colaboratorului de poliție din cadrul IP Bălți, șoferul (taximetrist) angajat al SRL ”Legilux”- Redca Ruslan, care conducea autovehiculului de marca Skoda Octavia, n/î ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier și pedepsit contravențional. În acest sens Redca Ruslan a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.242 alin. 1) Cod Contravențional, fiindu-i aplicată amenda contravențională în mărime de douăzeci și patru unități convenționale, echivalent a 1200 lei și 5 (cinci) puncte de penalizare. (f.d.25, Vol. I)

33. Prin Hotărîrea Judecătoriei Bălți din 17 decembrie 2020 s-a încetat procesul contravenţional în privinţa lui Redca Ruslan din motivul expirării termenului prescripției răspunderii contravenţionale. (f.d.93-96, Vol. I)

34. Totodată, potrivit hotărîrii nominalizate s-a stabilit următoarele, citat: ”*în şedinţa de judecată s-a constatat cu certitudine că, contravenientul Redca Ruslan la data de 21 decembrie 2017, ora 22:20, în mun. Bălți, str. Calea Ieşilor 62, aflându-se la volanul autoturismului model „Skoda Octavia”, în cazul în care în limita vizibilității a apărut obstacol care l-a observat nu a redus viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului schimbând direcția de mers, a ieşit pe banda externă stânga destinată circulației în sens opus ca rezultat a intrat în coliziune cu automobilul model „Dacia” n/î *****, cauzând prejudiciul material lui Butnaru Eugeniu, ignorându-se astfel prevederile pct. 39 alin. (1), 42 alin. (3), 45 alin. (2) al Regulamentului circulației rutiere, ceea ce corect a constatat agentul constatator.*”.

35. Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021 recursul declarat de către avocatul Doroftei Roman în interesele lui Redca Ruslan a fost respins iar hotărîrea Judecătoriei Bălți din 17 decembrie 2020 a fost menținută fără modificări. (f.d.102-105, Vol. I)

36. Instanța de judecată notează, că la momentul accidentului rutier Redca Ruslan deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sub nr. RCAI 003326874 eliberată de ÎM CIA ”Transelit” SA la data de 24.07.2017 cu termen de valabilitate până la 23.07.2018. (f.d.45, Vol. I)

37. Așadar, prin cerere nr. 245 datată cu 28.07.2021, avocatul stagiar Tcaci Iurie din numele păgubitului/reclamantului Botnaru Eugeniu a solicitat pârâtului ÎM CIA ”Transelit” SA pornirea dosarului de daună precum și examinarea bunului avariat, în vederea stabilirii și achitării despăgubirii de asigurare pricinuite autovehiculului deteriorat de marca Dacia Logan, n/î *****, ce aparține cu drept de proprietate lui Botnaru Eugeniu. (f.d.106, Vol. I)

38. Prin răspuns din 09.09.2021, ÎM CIA ”Transelit” SA a informat reclamantul că în urma cererii sale a fost deschis dosarul de daună nr. 769/08-2021CH/RCA. Totodată, prin răspunsul nominalizat, reclamantul a primit refuz în vederea satisfacerii cerințelor înaintate față de pârât, ÎM CIA ”Transelit” SA menționând că, refuză achitarea despăgubirii din motiv că termenul de înaintare a pretenției de recuperarea prejudiciului a expirat la data de 28.12.2020. (f.d.115, Vol. I)

39. Ca urmare, reclamantul s-a adresat instanței cu prezenta cerere de chemare în judecată, solicitînd încasarea din contul pârâtului ÎM CIA ”Transelit” SA a despăgubirii de asigurare.

40. Prin cerere din 14 mai 2024 reclamantul a cocretizat cerințele și a solicitat instanței încasarea din contul ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu a despăgubirii de asigurare în mărime de 55 790 lei și a penalității în mărime de 55845,79 lei, încasarea din contul lui Redca Ruslan în folosul lui Botnaru Eugeniu a prejudiciului moral în mărime de 40 000 lei, încasarea solidară din contul lui ÎM CIA ”Transelit” SA cît și din contul lui Redca Ruslan în beneficiul reclamantului Botnaru Eugeniu cheltuielilor de judecată, suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze în sumă de 9415 lei constituite din: costul serviciilor de citare în mărime de 215 lei, costul expertizei tehnico-științifice auto-merciologice în sumă de 4200 lei, onorariul avocațional în mărime de 5000 lei.

41. În speță, cu referire la cerința privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 55 790 lei, instanța de judecată reține că potrivit art.1301 din Codul civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

42. Conform art.1304 alin.(1) Codul civil (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), asigurarea contra daune garantează asiguratul contra consecințelor unui eveniment care poate aduce atingere patrimoniului său. Alin.(2) Asigurarea contra daune cuprinde asigurarea bunurilor și asigurarea de răspundere civilă.

43. Potrivit art.1307 alin.(3) din Codul civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) cazul asigurat este evenimentul pentru înlăturarea consecințelor căruia s-a făcut asigurarea și la producerea căruia apare obligația asigurătorului să plătească suma asigurată ori despăgubirea.

44. Conform art.1315 alin.(1) lit.b) Codul civil (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), asigurătorul este obligat să efectueze plata, la apariţia dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condiţiile de asigurare.

45. Conform art.1328 alin.(1) Codul civil (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), prestaţia asigurătorului este datorată din momentul încheierii activităţii de constatare a cazului asigurat şi a întinderii obligaţiei asigurătorului.

46. Conform art.15 alin.(1) al Legii RM nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul, precum şi în cazul în care, la data accidentului: a) utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între proprietar sau utilizator şi asigurător;

b) utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă; c) utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligaţiile tehnice legale cu privire la starea şi siguranţa autovehiculului.

47. În conformitate cu art.2 al Legii 414 din 2.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) Asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule – contract de asigurare, probat prin poliţa de asigurare RCA şi/sau certificatul de asigurare „Carte Verde", prin care un asigurător licenţiat, în condiţiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare

48. Conform art.18 alin.(1) lit."c" al Legii RM nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), (1) La producerea accidentului de autovehicul, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat: c) în 48 de ore din momentul producerii accidentului, să înştiinţeze asigurătorul care a emis poliţa de asigurare RCA sau certificatul de asigurare "Carte Verde"; participanţii la accident care deţin poliţe de asigurare RCA şi/sau certificate de asigurare "Carte Verde", indiferent de rezultatele constatării vinovatului, anunţă asigurătorii respectivi şi sînt obligaţi să nu întreprindă de sine stătător măsuri de reparare a pagubelor;

49. Iar alin.(2) aceluiaşi articol, stipulează că nerespectarea de către asigurat sau de către utilizatorul autovehiculului a prevederilor alin.(1) lit.b), b[1]) şi c) nu îl scuteşte pe asigurător de obligaţia de a plăti despăgubirea, acesta fiind însă în drept să înainteze împotriva asiguratului acţiune de regres privind cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menţionate.

50. Conform art.19 alin.(1) al Legii RM nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) după ce a luat cunoştinţă de producerea accidentului, asigurătorul este obligat: a) să deschidă dosar de daune; a1) să examineze formularul "Constatare amiabilă de accident", completat în modul prevăzut la art.181 şi depus de persoana păgubită, anexat la cererea de despăgubire, precum şi să elibereze neîntîrziat dovada cu privire la recepţionarea şi înregistrarea cererii de despăgubire; b) să solicite organelor şi instituţiilor competente (poliţia, unităţile de pompieri, procuratura sau instituţiile medicale) informaţii despre accident şi consecinţele lui, stipulate la art.21 alin.(3) lit.a), dacă asiguratul sau persoana păgubită nu a prezentat asigurătorului astfel de informaţii certificate în modul corespunzător (cu excepţia accidentelor documentate cu respectarea procedurii de constatare amiabilă); c) să examineze bunurile avariate şi să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor; d) să închidă dosarul de daune privind pagubele materiale în cel mult 15 zile calendaristice din data depunerii de

către păgubit a ultimului document necesar finalizării dosarului; e) să închidă dosarul de daune privind vătămările corporale sau decesul în cel mult 10 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document de confirmare a pagubelor; f) să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege. Alin.(2) Asigurătorul este obligat să soluţioneze cererea şi să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.

51. Potrivit art.20 alin.(1) (3) al Legii 414 din 2.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) Drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehicul aflat în proprietatea sau utilizarea asiguratului se exercită faţă de asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege. (3) Persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că asiguratul a executat sau nu obligația de înștiințare prevăzută la art.18 lin.(1) lit.c).

52. Conform art.22 alin.(7) din aceeași Lege, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) în cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabileşte în conformitate cu legislaţia în vigoare privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ţinîndu-se cont de pretenţiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăşi diferenţa dintre valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului şi valoarea rămasă şi limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege.

53. Conform art.23 alin.(1) din Legea enunțată, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăşi nici una din următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferenţa dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului şi valoarea rămasă; c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege. Alin.(11) În cazul daunei totale, valorile menționate la alin.(1) lit.b) sînt confirmate prin actul de evaluare întocmit de expertul independent sau unitatea de specialitate, acceptate de părți, ori, în cazul valorificării integrale a autovehiculului, sînt stabilite conform ofertei de achiziții a unității de specialitate sau a persoanei fizice, aleasă prin concursul ofertelor de prețuri.

54. La caz, instanța de judecată reține că, stabilirea valorii despăgubirii pentru avarierea autovehiculului trebuie să corespundă prevederilor art.23 din Legea RM nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

55. Totodată, notează instanța că, potrivit raportului de expertiză nr.490,491 din 29.03.2024 efectuat de Centrul Național de Expertize judiciare a fost examinat automobilul de model Dacia Logan, n/î *****. Potrivit concluziilor din prezentul raport, costul reparației cauzat proprietarului automobilului de model Dacia Logan, n/î *****, numărul de identificare *****, defectat în rezultatul accidentului rutier din

21.12.2017, cu includerea coeficientului de diminuare (uzură) a pieselor de schimb (calculată de expert în baza metodicii de efectuare a expertizelor auto merciologice), conform devizului de reparație, constituie: 55790 lei. (f.d. 198-211, Vol. I)

56. În acest sens, pentru calculul despăgubirii de asigurare ce urmează a fi încasată, instanța de judecată va lua drept bază de calcul estimarea stabilită prin raportul de evaluare nr.490,491 din 29.03.2024, întocmit de expertul judiciar al laboratorului de expertize judiciare merceologice al Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lîngă MJ- Sandu Ion, conform căruia costul reparației cauzat proprietarului automobilului de model Dacia Logan, n/î *****, numărul de identificare *****, defectat în rezultatul accidentului rutier din 21.12.2017, cu includerea coeficientului de diminuare (uzură) a pieselor de schimb (calculată de expert în baza metodicii de efectuare a expertizelor auto merciologice), conform devizului de reparație, constituie: 55790 lei.

57. Prin urmare, calculul despăgubirii ca consecință a producerii accidentului rutier soldat cu deteriorarea autovehiculului de model Dacia Logan cu numărul de înmatriculare ***** constituie 55790 lei, care corespunde prejudiciului real cauzat autovehiculului avariat.

58. În circumstanțele enunțate, instanța de judecată constată ca fiind întemeiate pretențiile reclamantului cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare ca consecință a producerii accidentului rutier soldat cu deteriorarea autovehiculului de model Dacia Logan cu numărul de înmatriculare *****, în sumă de 55790 lei.

59. Consideră instanța, importatnt de menționat că, refuzul ÎM CIA ”Transelit” SA de a plăti despăgubiri reclamantului **(f.d.115 vol.I)**, este unul neintemeiat, or, pîrîtul își bazează refuzul său pe normele Codului Civil, și anume art.391, care prevede că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, **pe calea intentării unei acţiuni în instanţă** de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani, pe cînd reclamantul s-a adresat asigurătorului și nu în instanță de judecată cu cererea privind încasarea despăgubirilor.

60. Totodată, ÎM CIA ”Transelit” SA, în răspunsul său, nu a făcut referiri la o normă specială, care nu ar permite plata despăgubirilor solicitate.

61. Cu referire la cerința reclamantului privind încasarea din contul pârâtului ÎM CIA ”Transelit” SA a penalității în mărime de 55845,79 lei, instanța reține următoarele:

62. Potrivit prevederilor art. 6, alin. (6) a Legii 407 din 21.12.2006 Cu privire la asigurare, (în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) În caz de încălcare a termenului de plată a indemnizaţiei de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării şi/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întîrziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizaţiei sau despăgubirii. Precum și potrivit art. 6, alin. (4) a Legii nr. 92 din 07.04.2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (în vigoare din 01.01.2023) În caz de încălcare a termenului de plată a despăgubirii și/sau a indemnizației de asigurare din vina societății de asigurare, aceasta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și terțului păgubit, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma despăgubirii și/sau indemnizației de asigurare.

Înțelegerile prin care societatea de asigurare se eliberează de obligația plății eventualelor dobânzi de întârziere sau, după caz, a penalităților sunt nule.

63. Așadar, prin cerere nr. 245 datată cu 28.07.2021, avocat stagiar Tcaci Iurie din numele păgubitului/reclamantului Botnaru Eugeniu a solicitat pârâtului ÎM CIA ”Transelit” SA pornirea dosarului de daună precum și examinarea bunului avariat, în vederea stabilirii și achitării despăgubirii de asigurare pricinuite autovehiculului deteriorat de marca Dacia Logan, n/î *****, ce aparține cu drept de proprietate lui Botnaru Eugeniu. Iar prin răspuns din 09.09.2021, ÎM CIA ”Transelit” SA a informat reclamantul că în urma cererii sale a fost deschis dosarul de daună nr. 769/08-2021CH/RCA. Totodată, prin răspunsul nominalizat, reclamantul a primit refuz în vederea satisfacerii cerințelor înaintate față de pârât.

64. Astfel, din motivul încălcării de către ÎM CIA ”Transelit” SA a termenului de plată a despăgubirii, păgubitul (la caz reclamantul Botnaru Eugeniu), este în drept să pretinde încasarea din contul pîrîtului, pentru fiecare zi de întîrziere penalitate de 0,1% din suma indemnizaţiei sau despăgubirii.

65. În acest sens, pentru perioada 09.09.2021-05.06.2024 pîrîtul ÎM CIA ”Transelit” SA urmează să achite în contul reclamantului Botnaru Eugeniu penalitate în mărime de 55845,79 lei.

66. <u>Cu referire la cerinţa reclamantului privind încasarea din contul lui Redca Ruslan a prejudiciului moral în mărime de 40 000 lei, instanţa reţine următoarele:</u>

67. Potrivit art. 1422 , alin. (1) și (2) Cod civil (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

68. Prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

69. Instanţa de judecată, la fel, ţine să indice că pentru a admite acţiunea în despăgubirea prejudiciului moral, trebuie întrunite următoarele condiţii: - suportarea unui prejudiciu moral; -fapta ilicită recunoscută de lege ca fiind una care atrage despăgubirea prejudiciului, iar obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni (inacţiuni) i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

70. Potrivit art. 1423, Cod civil, (în redacția în vigoare la momentul constituirii raportului juridic litigios) Mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral se determină de către

instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacţie persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

71. Instanţele de judecată care se pronunţă asupra cuantumului compensaţiei pentru prejudiciul moral, trebuie să reiasă nu doar din aprecierea subiectivă a părţii vătămate, dar şi din anumite date obiective, printre care şi importanţa vitală a drepturilor nepatrimoniale (pct. 25 din Hotărîrea Plenului CSJ al RM nr. 9 din 09.10.2006 ”Cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a legislaţiei ce reglamentează repararea prejudiciului moral”).

72. Prejudiciul nepatrimonial înseamnă suferințele psihice sau fizice pe care le resimte victima unei fapte ilicite ca urmare a vătămării drepturilor sau intereselor sale extrapatrimoniale (nepatrimoniale), deseori și ca urmare a lezării drepturilor patrimoniale, și care nu pot fi evaluate în bani.

73. Adică, prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvîrșite de autorul prejudicului.

74. Reține instanța că, reclamantul în motivarea cerinței cu privire la încasarea prejudiciului moral, invocă că autovehiculul ce-i aparține de marca Dacia Logan, cu nr/î *****, a fost deteriorat și depozitat în gospodărie unei rude a reclamantului, iar reclamantul vizându-l se stresează permanent; reclamantul nu are posibilitate să-l repare din punct de vedere tehnic, cât și financiar, dat fiind faptul că este încadrat în gradul întâi (I) de invaliditate; întâmpină diverse impedimente în utilizarea acestuia în condițiile normale de folosință în beneficiul personal, cât și familial.

75. Aici, instanța va menționa că se invocă existența unor stări psihologice, apărute în urma analizării de către reclamant a situației create și concluziilor trase în acest sens de către ultimul.

76. Consideră instanța că viziunea proprie a reclamantului referitor la situația creată și formarea gîndurilor negative nu poate fi imputată pîrîtului Redca Ruslan.

77. Analizînd în ansamblu materialele cauzei, prin prisma art. 21 Cod civil, instanța conchide că de către reclamant nu au fost prezentate suficiente probe, ce confirmă faptul cauzării de suferințe psihice și fizice, nu a motivat prin ce se manifestă aceste suferințe în cazul din speță, face trimitere la norme legale, ce prevăd repararea prejudiciului moral în legătură cu dereglarea sănătății, dar nu anexează careva dovezi în acest sens.

78. Prin urmare, istanța ajunge la concluzia respingerii cerinței reclamantului privind încasarea din contul lui Redca Ruslan a prejudiciului moral în mărime de 40 000 lei, ca fiind una neîntemeiată.

79. Cu referire la încasarea în mod solidar de la ÎM CIA ”Transelit” SA și Redca Ruslan a cheltuielilor de judecată în mărime de 9415 lei instanța ajunge la concluzia de a

admite parțial cerința recpectivă, din următoarele considerente:

80. În conformitate cu art.82 din Codul de procedură civilă, (în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată) cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei, iar potrivit art. 90 Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: g) cheltuielile de efectuare a expertizei și i) cheltuielile de asistenţă juridică.

81. În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

82. Totodată, potrivit art.96 alin.(1), (1^{l}) Cod de procedură civilă, Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^{l}) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

83. Conform art.63 alin.(4) al Legii cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19.07.2002, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

84. Din suportul probatoriu anexat la materialele dosarului se atestă că reclmantul în cadrul judecării prezentei cauze a fost reprezentat de avocat Tcaci Iurie, fapt confirmat prin mandat seria/nr. MA 1987512 din 14.02.2023 (f.d.2), iar pentru serviciile juridice acordate de către acesta, Botnaru Eugeniu a achitat suma de 5000 lei.

85. Potrivit practicii Curţii Europene pentru Drepturile Omului, pentru probarea cheltuielilor suportate, partea care solicită să fie compensate trebuie să prezinte dovada achitării onorariului avocatului (dispoziţie de plată prin virament sau bon de plată).

86. Având în vedere că, circumstanțele date sunt probate prin ordine de încasare a numerarului (f.d.3-4), iar acțiunea formulată a fost admisă în latura cerințelor înaintate către pârâtul ÎM CIA ”Transelit” SA, instanța de judecată conchide că cheltuielile suportate pentru asistenţa juridică sunt reale, necesare și rezonabile, și urmează a fi încasate de la ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu.

87. La fel, instanța de judecată atestă că în prezentul litigiu reclamantul a suportat cheltuieli de efectuare a expertizei automerciologice în sumă de 4200 lei, fapt confirmat prin ordin de încasare a numerarului nr. 23698395 din 15 februarie 2024 (f.d.194) iar avînd în vedere că reclamantul a avut cîștig de cauză, instanța consideră că cheltuieli pentru efectuarea expertizei la fel urmează a fi încasate din contul pârâtului ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu.

88. Totodată, instanța va respinge cerința reclamantului cu privire la încasarea în mod solidar de la ÎM CIA ”Transelit” SA și Redca Ruslan a cheltuielilor suportate pentru

efectuarea citării publice a pârâtului Redca Ruslan în sumă de 215 lei, reținînd că acestea cheltuieli au fost suportat de către ultimul în vederea efectuării citării legale a pîrîtului Redca Ruslan, și nu a pîrîtului ÎM CIA ”Transelit” SA. Mai mult ca atît pretențiile formulate de către reclamant față de pîrîtul Redca Ruslan au fost respinse de către instanța de judecată.

89. În conformitate cu prevederile art.85 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, (în vigoare la momentul depunerii acțiunii) De taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: a) reclamanţii în acţiunile: - de reparație a prejudiciului material și/sau moral cauzat prin infracțiune.

90. Totodată, instanța de judecată reieșind din soluția adoptată asupra fondului cauzei va dispune încasarea din contul pîrîtului ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3349 (Trei mii trei sute patruzeci și nouă) lei 07 bani.

91. În consecinţă, avînd în susţinere dispoziţiile legale sus menţionate, analizînd toate probele în ansamblu, din punct de vedere al veridicităţii şi pertinenţei acestora, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Tcaci Iuri în interesele reclamantului Botnaru Eugeniu împotriva ÎM CIA ”Transelit” SA, Redca Ruslan în calitate de intervenient accesoriu SRL ”Legilux” privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Conducînduse de prevederile art.236, art.238-241 CPC RM, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Tcaci Iuri în interesele reclamantului Botnaru Eugeniu împotriva ÎM CIA ”Transelit” SA, Redca Ruslan în calitate de intervenient accesoriu SRL ”Legilux” privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu despăgubirea de asigurare în mărime de 55790 (Cinicizeci și cinci mii opt sute patruzeci și cinci) lei și penalitatea în mărime de 55845 (Cincizeci și cinci mii opt sute patruzeci și cinci) lei 79 bani.

Se încasează de la ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul lui Botnaru Eugeniu cheltuielile de judecată –costul expertizei în mărime de 4200 (Patru mii două sute) lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (Cinci mii) lei.

În rest pretențiile se resping.

Se încasează de la ÎM CIA ”Transelit” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3349 (Trei mii trei sute patruzeci și nouă) lei 07 bani.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul Central).

Președintele ședinței,

Judecătorul: **Snejana Dubceac**